Poukazoval zejména na ustanovení § 1. lit. d. zákona z 25. července 1871 č. 76 ř. z., dle kterého se vyžaduje k platnosti darovací smlouvy bez skutečného odevzdání formy notářského spisu a odvozoval z toho, že souhlas k smlouvě ve formě pouhého prohlášení by činil smlouvu neplatnou.

Byl tu tudíž dvojí názor o otázce zákonem samým neřešené, totiž zda také k přijetí slibu darovacího jest třeba formy notářského spisu, či zda předpis zákona se vztahuje pouze na projev vůle dárcovy.

Prvý notář uznával sice, že k platnosti darování jest nutně třeba přijetí slibu se strany obdarovaného, ale domníval se, že stačí dodatečný projev o přijetí v jakékoliv formě učiněný, jak o tom jedná § 863. obč. z., — a poněvadž v daném případě šlo o knihovní zajištění daru, zřídil o přijetí daru listinu způsobilou ke vkladu.

Názor druhého notáře však byl, že, je-li podstatnou náležitostí smlouvy projev souhlasné vůle obou stran, a je-li k zřízení smlouvy v daném případě zapotřebí formy notářského spisu, nemožno některou z náležitostí smlouvy předepsané formě vymykati.

Náhodou bylo v týž čas nejvyšším soudem rozhodováno o obdobném případě a týž ve svém rozhodnutí (ze dne 15. dubna 1924, Rv II 442/24, Vážný č. 3725) dal za pravdu notáři prvému.

V rozhodnutí tom uvádí se doslovně:

»Arciť stanoví § 1. zákona ze dne 25. července 1871 č. 76 ř. z., že k platnosti darovací smlouvy bez skutečného odevzdání jest zapotřebí formy notářského spisu, ale zákon jest vykládati z jeho přirozeného smyslu (§ 7. obč. zák.) a nelze mu přikládati jiný význam, než jaký vysvítá ze zřejmého úmyslu zákonodárcova § 6. obč. z.)

Nutno si položiti otázku, proč stanoví zákon právě pro smlouvu darovací tak přísnou formu.

Toho důvodem není nic jiného než snaha zákonodárcova, chrániti dárce před jeho vlastní lehkomyslností. — Jestiť známo, že dárce v okamžiku, kdy pojme obdarovací úmysl, slíbí více, než by chladná rozvaha uznala za vhodné.

Mimo to třeba si všimnouti, že dárce mnohdy si není vědom dosahu a závaznosti slibu darovacího. — Následkům, jež by mohly dárci z toho povstati chtěl zákonodárce předpisem přísné formy notářského spisu zabrániti.

Dle jeho úmyslu má si dárce, než dojde k sepisování smlouvy u notáře, věc dobře rozvážiti a pohnutky, jež ho k daru přiměly, přivésti na správnou míru.

Dále si třeba uvědomiti, že jen vázáním projevu vůle přísnou formou, mající, jako notářský spis ráz obřadný, lze nabýti jistoty, že slib darovací jest míněn vážně.

Při darovacích smlouvách, jimž následuje skutečné odevzdání daru, ony obavy pomíjejí. Zákon také tento případ z pravidla §u 1. zák. ze dne 25. července 1871 č. 76 řz. vyloučil, což potvrzuje jasně správnost právě uvedených úvah.

Má-li tedy zákon příčinu chrániti stranu darující, nelze seznati, v čem by měl chrániti druhou smluvní stranu — příjemce daru. Tento nemůže přijetím daru utrpěti újmy. Přijetí daru nemůže býti nikdy lehkomyslné a dle povahy věci není důvodu k pochybnostem o vážnosti dotyčného projevu vůle. Úvahy o slibu dárcově u něho nepřiléhají, z čehož nutno souditi, že ustanovení o formě darovací smlouvy vztahuje se jen na projev vůle dárcovy a nikoliv na prohlášení obdařeného, že dar přijímá.

Rozhodnutí nejvyššího soudu.

Společenstvo (družstvo peněžní) nemůže býti komandistou v komanditní společnosti, jelikož komandista účastní se svým vkladem na zisku a ztrátě společnosti a taková účast na cizím podniku příčí se účelu družstevnímu.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze 2. září 1925 R I 584/25. Obchodní soud v Praze Firm 4779/25.)

Rejstříkový soud povolil zápis komanditní společnosti se sídlem v Praze do obchodního rejstříku.

Vrchní soud zemský vyhověl rekursu finanční prokuratury v Praze a změnou prvního usnesení zamítl žádost za zápis ten s tímto odůvodněním:

Podle čl. 158 obch. z. komanditista ku osobnímu provádění obchodů komanditní společnosti není oprávněn a ani povinen.

Přes to však podle čl. 150 obch. z. účastní se na obchodní živnosti pod společenskou komanditní firmou provozované svým majetkovým vkladem, tímto ručí za závazky společnosti (čl. 165 a 166 obch. z.) a jest súčastněn na výtěžku i ztrátách obchodování (čl. 162 obch. z.). Týž líší se podstatně od pouhého věřitele společnosti, jenž na provozu ochodní společnosti není súčastněn a také za ztráty společnosti neručí.

V daném případě je označeno jako komanditista družstvo »Eskomptní ústav v Olomouci, zapsané společenstvo s ručením obmezeným«, které již podle svého pojmu družstevního (§§ 1 a 88 zák. z 9. dubna 1873 č. 70 ř. z.) není oprávněno jiných obchodů než ve svých stanovách vytčených a v předloženém výtahu ze společenstevního rejstříku krajského soudu v Olomouci vyjmenovaných samo provozovati anebo se na nich účastniti. Z toho důvodu není také súčastnění se tohoto družstva na živnosti a obchodech pod ohlášenou firmou provozovaných přípustno, poněvadž předmět podniku ohlášené společnosti není činností, kterou se zvelebuje výdělková a živnostenská posice jeho členů a jest předmět podniku pod firmou »J. P. a spol. komanditní společnost« přihlášený podnikání družstva cizí. Proto nemělo býti žádosti za zápis přihlášené kom. společnosti vyhověno. Nejvyšší soud dovolacímu rekursu nevyhověl. Odůvodnění: Rekursní soud správně dovozuje, že komanditista není sice ani oprávněn ani povinen k osobní účasti na provozování obchodů kom. společnosti (čl. 158 obch. z.), že se však přes to účastní ve smyslu čl. 150 obch. z. svým vkladem na obchodní živnosti provozované pod společenskou firmou, maje podíl na zisku a ztrátě, čímž se podstatně líší od pouhého věřitele společnosti.

Nepřezírá tedy rekursní soud nikterak právní podstaty komanditisty, jak mu dovolací rekurs neprávem vytýká a jsou také veškeré další vývody napadeného usnesení, k nimž se poukazuje a jež sdílí i dovolací soud jen nutným důsledkem rekursním soudem správně rozpoznané právní podstaty jak komanditisty tak i společenstva.

Není správným názor rekurentů, že účast družstva vkladem na cizím obchodním podniku nutno pokládati jen za výhodné uložení kapitálu. Vždyť vstupem do cizí obchodní společnosti přejímá komanditista také risiko ztrát, čemuž u prostého věřitele není. Pro případ ztráty byl by tedy příslušný kapitál odňat účelům společenstevním.

Rovněž nelze přehlédnouti, že jakákoli spekulační činnost pojmovému určení družstva je naprosto cizí. Společenstva mohou ovšem výminečně provozovati obchody, tedy i bráti na nich účast, ale vždy jen v rámci vlastního, nikoli cizího podniku § 13 zák. z 9. IV. 1873 č. 70 ř. z.

Dovolací rekurs je tedy bezdůvodný. —er.

Odpověď o zápis zrušení obchodní veřejné společnosti, likvidační firmy její a likvidatorů může býti podána třeba jen **jedním** veřejným společníkem, není-li zrušení firmy sporným, avšak aby zápis byl povolen, musí k žádosti připojen býti ověřený podpis všech likvidatorů neb všichni likvidatoři musí před soudem podepsati, jak firmu v likvidaci znamenati budou.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu z 11. září 1925 R I 685/25. Krajský soud v Hradci Králové Firm 953/25.)

Rejstříkový soud k opovědi jednoho veřejného společníka zapsal do obchodního rejstříku zrušení a likvidaci firmy veřejné společnosti.

K rekursu druhého veřejného společníka soud rekursní usnesení soudu stolice první zápis povolující zrušil a nařídil

soudu prvnímu, aby po právomoci nově rozhodl potřebné zařídiv. Odůvodnění:

Zrušení společnosti musí býti podle čl. 129 obch. z. opovězeno k zápisu do obchodního rejstříku a má obchodní soud účastníky, to jest, společníky k opovědi této donucovati. Společníci jsou pak také povinni podle čl. 135 obch. z. opověděti likvidatory k zápisu do obchodního rejstříku. Z toho následuje, že skutečnosti právě uvedené mohou býti zapsány jen k opovědi v š e c h účastníků. K opovědi jednoho ze společníků bylo by lze provésti zápis jen tehdy, když druhý společník opověď spolupodepsati odpírá a proti němu v základě právoplatného rozsudku povolen byl exekuční zápis tuto uvedených skutečností.

Tohoto předpokladu však v daném případě není. Opověď zrušení a likvidace firmy učinil podle protokolu ze dne 15. IV. 1925 společník firmy X sám a následkem této opovědi měl rejstříkový soud podle čl. 129 obch. z. přiměti druhého společníka, aby i ten opověď tu spolupodepsal aneb stejnou sám podal, neměl, ale na základě pouhé jednostranné opovědi zápis zrušení a likvidace firmy povoliti.

Nejvyšší soud sice dovolacímu rekursu nevyhověl ale na podkladě jiného odůvodnění. A to:

Dovolací soud nesdílí názoru soudu rekursního, že k zápisu zrušení a likvidace firmy obchodní společnosti je nutno, aby dotyčné oznámení bylo podáno, pokud se týče podepsáno všemi veřejnými společníky. Nesporno-li, jako v přítomném případě, že společnost byla zrušena, že firma přešla v likvidaci a že likvidatory, ježto ani smlouva ani usnesením společníků jiné osoby za likvidatory nebyly povolány, jsou společníci zrušené společnosti, stačí, když oznámení o zrušení společnosti, nastalé likvidaci a likvidatory učiní i jeden ze společníků. Tím jest pořádkovým předpisům čl. 129 a 135 obch. z. vyhověno. Opáčné stanovisko rekursního soudu nemá v zákoně opory, neboť zákon v citovaných článcích o všech společnících nemluví.

Než přes tento rozdíl stanoviska nedalo se vyhověti dovolacímu rekursu. K tomu, aby likvidační firma a likvidatoři byli do rejstříku zapsáni, nutno podle čl. 135 odst. 1. obch. z., aby likvidatoři buď osobně před obchodním soudem svůj podpis znamenali neb znamenání v ověřené formě soudu podali. Druhý společník a likvidator Z toho dosud neučinil. Pro tento nedostatek jednoho z likvidatorů v oznámení o likvidaci a likvidatorech bylo usnesení prvního soudu rekursním soudem právem zrušeno a na prvním soudu bude, aby k odstranění uvedeného nedostatku potřebné kroky (čl. 135 odst. 3 obch. z.) zařídil a pak o návrhu společníka X ohledně likvidační firmy a likvidatorů, třeba tento návrh jen on sám byl podepsal, znovu rozhodl. —er.

Rozhodnutí nejvyššího soudu

ve věcech občanských.

Čís. 3441. Třebaže k návrhu dědice nařízeno bylo svolání pozůstalostních věřitelů (§ 813 obč. zák.), nelze z důvodu § 42 čís. 6 ex. ř. povoliti odklad exekuce na jednotlivé součásti pozůstalostního jmění, bylo-li za odklad žádáno teprve, když již vymáhající věřitel nabyl exekučního práva zástavního. (Rozh. ze dne 29. ledna 1924, R I 45/24.)

Čís. 3449. O nároku manžela, by se manželka vrátila do společné domácnosti (§ 92 obč. zák.), jest rozhodovati sporem, pro nějž jest věcně příslušným sborový soud prvé stolice (§ 50 čís. 3 j. n.). (Rozh. ze dne 29. ledna 1924, R II. 18/24.)

Čís. 3467. Směnka, jejíž směnečný peníz byl po podpisu dlužníka padělaním zvýšen, jest vůči majiteli, jenž o padělání věděl anebo dokonce na něm se súčastnil, celá neplatná. (Rozh. ze dne 5. února 1924, Rv I 126/24.)

Čís. 3472. Je-li to v obci zvykem, lze uložiti vlastníku ohražení (§ 858 odstavec druhý, obč. zák.) po levé straně od vchodu. (Rozh. ze dne 5. února 1924, Rv II 473/23.)

Čís. 3475. Škůdce jest povinnen nahraditi též náklad na postavení náhrobku usmrcenému. (Rozh. ze dne 5. února 1924, Rv II 782/23.) »Dr. L.«

Z E D N E.

Nesprávnosti při projednávání pozůstalostí. Poslední dobou docházejí od soudů na komory oznámení, že notáři nepočínají si při projednávání pozůstalostí bezvadně. — Zejména se přihází často, že notář projedná pozůstalost na základě závěti formálně neplatné, na př. podepsané dvěma svědky. — Upozorňujeme, že v takovémto případě, když nedostává se závěti zákonem předepsané formy, nemůže notář projednati pozůstalost na základě závěti, i kdyby dědicové uznali platnost takovéhoto pořízení.

Zpráva o schůzi pražského odboru spolku notářů čsl., jež se konala dne 26. září 1925 v místnostech u Bumbrlíčka. Schůzi první po prázdninách, zahájil starosta odboru Dr. Černý přivítáním přítomných, mezi nimiž byl jm. p. notář z města Žďáru na Moravě. Předseda věnoval úmrtní vzpomínku zemřelému notáři Dru. Mokrému, u něhož ocenil jeho přednosti a význam pro stav. Dále věnoval vzpomínku zemřelému kandidátu Rudolfu Žákavci, jenž zemřel v Kdyni. Shromáždění vyslechlo obě úmrtní vzpomínky stojíc. Potom přednášel p. notář z Kutné Hory Hejna o poměru substituta k pozůstalosti zemřelého notáře. Obsah přednášky uveřejněn bude v příštím čísle. Upozorňujeme již zde na obsah ten, poněvadž jedná o věcech celkem málo známých způsobem právnicky výstižným. Pan přednášející provedl anketu o poměrech a v přednášce podal výsledek svých zkušeností z ankety. Shromáždění se usneslo doporučiti vydání směrnic upravujících poměry substitutův k pozůstalostem notářů. Směrnice ty budou předloženy sboru notářů komory Pražské. Na přednášku přičlenila se debata, jíž se čile účastnili pp. Dr. Ponec, president dr. Čulík, Jiřík, Dr. Šimek, Dr. Svoboda, Krajíček a jiní. Pan předsedající poděkoval p. notáři Hejnovi za jeho velmi cennou přednášku, jež přinesla mnoho poučení a vnesla světlo do neupravených poměrů a konstatoval, že jest vzácný zjev vyspělosti a vysoké mravní úrovně stavu notářského, nedochází-li na tomto poli, zákonodárstvím neupraveném, k sporům. Vtipně okořenil večer pan Dr. Ponec, jenž zastával názor, že notář nemá dělat jiné testamenty než veřejné. —ý.

Čís. jed. 1025 n. k.

Vyhláška notářské komory v Praze.

Podepsané notářské komory došlo níže uvedené upozornění zemského inspektorátu pro zemské dávky v Praze, ze dne 26. září 1925 č. R 64/1925:

»Zemský inspektorát pro zemské dávky v Praze jakožto úřad pověřený vyměřováním dávky z přírůstku hodnoty zasílá četné dotazy notářům, zastupujícím strany dávkou povinné. Odpovědi na takové dotazy dějící se »k úřednímu vyzvání« požívají osvobození od poštovného podle čl. II. bodu 4. zák. ze dne 2. října 1865 ř. z.

Než některá notářství v Čechách označují i korespondenci vlastní — tedy dopisy, jímž ú ř e d n í v y z v á n í nepředcházelo — jako »věc úřední poštovnému nepodléhající« a dopouštějí se tím zkrácení poštovného ke škodě státu.

Dopisy podobné týkají se výlučně jen dávky z přírůstku hodnoty (vyměřovacího řízení) — tedy agendy — při níž dotyčný notář vystupuje jako z á s t u p c e strany, nikoliv tedy ve funkci soudního komisaře.

Zemský inspektorát obrací se proto na tamní ctěnou komoru žádaje, aby laskavě vyrozuměla notářství ve svém obvodu a udělila jim potřebné pokyny ve věci shora vyznačené.«

Veškeří pp. členové kolegia upozorňují se na tuto výtku.

N o t á ř s k á k o m o r a v P r a z e,
dne 10. října 1925.

Moravsko-slezský odbor spolku čsl. notářů v Brně konal v sobotu, dne 3. října 1925 svou řádnou valnou schůzi za přítomnosti 39 členů.

Starosta spolku věnoval posmrtnou vzpomínku zesnulým kolegům Františku Lisickému a Dru Janu Slaměníkovi, jakož i příznivci a ochránci notářů zemřelému profesoru Dru Emilu Ottovi.

Při volbách vykonaných byli zvoleni vesměs dosavadní činovníci; na místě zemřelého notáře Dra Slaměníka byl do výboru zvolen notář Dr. František Kotěra z Kroměříže.

Valná schůze se usnesla, aby měsíční schůze odboru konaly se každou d r u h o u n e d ě l i v měsíci v notářské kanceláři Dra Lisky v Brně, a to jedna nebo dvě v Přerově, a aby o těchto schůzích členové byli poštovními lístky uvědoměni.